Gemeenteraden
de burgemeester

Directie
Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 3 januari 2020
Betreft: Kaderbrief VRGZ 2021
Bijlage(n):

Briefnr: VR1000/20/RV

Contactpersoon
Rinie Verhoeven

rinie.verhoeven@vrgz.nl

Geachte burgemeester, lid van het algemeen bestuur VRGZ,

Algemeen
Het bestuur vindt het van belang dat de VRGZ verbonden is met gemeenten. Niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel wil de VRGZ dat gemeenten in het kader van verlengd lokaal bestuur aan de voorkant van het begrotingsproces komen. Daarom willen wij u met deze Kaderbrief 2021 op hoofdlijnen informeren over de ontwikkelingen en het beleid voor het jaar 2021 van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) en de verwachte financiële consequenties.
We schetsen u achtereenvolgens de inhoudelijke ontwikkelingen, financiële uitgangspunten en risico's voor 2021. Hiermee is deze kaderbrief een eerste stap in de voorbereiding op de Programmabegroting voor 2021. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2020 opgesteld en wordt u vóór 1 april 2020 aangeboden.

De VRGZ voert taken uit die voor de inwoners en bedrijven van groot belang zijn als het gaat om het borgen van veiligheid of het herstellen van een veilige omgeving. De activiteiten van de brandweer, ambulancezorg en meldkamer zijn alom bekend en cruciaal voor een snelle hulpverlening aan mensen in nood. De werkzaamheden van de sector crisisbeheersing in het kader van crisis- en rampenbestrijding zijn weliswaar minder zichtbaar voor de inwoners, maar zijn van groot belang voor het borgen van veiligheid of het terugkeren naar een veilige leefomgeving.

Deze kaderbrief laat zien dat de risico's van de VRGZ in omvang toenemen terwijl de algemene reserve fors onder de bestuurlijk gewenste norm ligt[1]. We zien ook dat veel gemeenten het financieel zwaar hebben als gevolg van tekorten in het sociaal domein. Bovenstaande elementen beschouwd is het Dagelijks Bestuur voornemens een beleidsarme begroting op te stellen die niet leidt tot een extra gemeentelijke bijdrage in 2021, behoudens reeds vastgestelde standaard uitgangspunten omtrent indexering. Het bestuur acht de financiële ondergrens verantwoord zonder de primaire dienstverlening aan te hoeven tasten.

[1] De gewenste norm is 5%. De feitelijke norm is 3,1% op basis van de jaarrekening 2018.

1.006.02

Inhoudelijke ontwikkelingen en risico's
Onderstaand benoemen we de belangrijkste ontwikkelingen die van belang zijn voor beleid en financiën van de VRGZ.

Beleidsplan 2020-2023
Het beleidsplan is de afgelopen periode aan gemeenteraden voorgelegd. Op hoofdlijn wordt de daarin beschreven lijn door de raden onderkend en goedgekeurd. In het beleidsplan 2020-2023 is beschreven dat de VRGZ voornemens is de hierboven genoemde basistaken te continueren. De adviestaken op het gebied van fysieke veiligheid blijven intact. Met inachtneming hiervan krijgen de navolgende vijf accenten aandacht:
1. Samenwerken en afstemming
2. Risicogericht werken
3. Een weerbare samenleving
4. Een toekomstbestendige veiligheidsregio
5. Risico's met extra focus. Deze betreffen:
   - Gevolgen cyberrisico's
   - Gevolgen criminaliteit voor fysieke leefomgeving/ fysieke veiligheid
   - Gevolgen extreem weer
   - Gevolgen energietransitie

Samenvoeging meldkamers
Op 1 januari 2020 treedt naar verwachting de Wijzigingswet meldkamers in werking. Vanaf dat moment is de politie verantwoordelijk voor de instandhouding en het beheer van alle meldkamers in Nederland. Op 1 januari 2020 vindt ook de overdracht van het budget inzake het beheer van de meldkamer naar de politie plaats. De daling van de lasten als gevolg van de overgang van het beheer naar de politie is kleiner dan de overdracht van het budget. Het tekort kan tijdelijk gedekt worden uit het frictiebudget dat is ontvangen vanuit ministerie van J&V. Indien de samenvoeging op een later moment plaatsvindt loopt de VRGZ het risico dat het frictiekostenbudget niet voldoende is.

WNRA in relatie tot de vrijwillige brandweer
Vanaf 1 januari 2020 vallen de medewerkers van de VRGZ die onder de ambulance cao vallen onder de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA). Voor het overige personeel is de invoering van de wet uitgesteld en wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat de wet ingaat per 1 januari 2021.
Bij de voorbereidingen op de WNRA is gebleken dat de rechtspositie van brandweervrijwilligers op dit moment strijdig is met Europese wet- en regelgeving. Om die reden hebben de veiligheidsregio's (m.u.v. de Ambulancediensten) uitstel gekregen van de invoering van de WNRA. Toepassing van deze Europese regels zou er toe leiden dat vrijwillig brandweerpersoneel mogelijk recht op dezelfde arbeidsvoorwaarden heeft als de beroepsbrandweer (en kunnen gezien worden als deeltijdwerkers). Dit heeft enorme financiële consequenties. Onderzocht wordt thans of differentiatie van brandweertaken mogelijk is.

Visie beroepsbrandweer
De hiervoor beschreven discussie rondom de positie van de vrijwilligers hangt samen met de visie op de toekomst van de (beroeps)brandweer. Landelijk wordt nu onderzocht wat nodig is om te komen tot een toekomstbestendige (beroeps)brandweer. Dan gaat het om de verhoging van het maatschappelijk nut, de verbreding van het brandweervak, de flexibilisering van brandweerroosters en het creëren van een krachtig, collectief werkgeversoverleg over arbeidsvoorwaarden.

Op landelijk niveau is door het Veiligheidsberaad (bestaande uit de voorzitters van de veiligheidsregio's) samen met de minister Justitie en Veiligheid gesproken over de mogelijke taakdifferentiatie bij de brandweer tussen beroepsbrandweer en vrijwilligers. Samen met de minister is besloten om de gevolgen van de taakdifferentiatie per regio inzichtelijk te maken om in de nabije

toekomst te komen tot een afgewogen besluitvorming. In de vergadering van het Algemeen Bestuur VRGZ van 19 december 2019 is daaropvolgend afgesproken dat in april 2020 duidelijkheid ontstaat over de inhoudelijke, organisatorische en financiële gevolgen van die taakdifferentiatie binnen de veiligheidsregio. Met alle belanghebbenden, inclusief vrijwilligers, worden hierover gesprekken gevoerd. Over de taakdifferentiatie wordt apart gecommuniceerd met betrokkenen.

Invoering Omgevingswet
De invoeringsdatum van de Omgevingswet is verschoven naar 1 januari 2021. De Omgevingswet zorgt voor een verschuiving van regelgericht werken en controleren naar risicogericht adviseren. Deze wijze van adviseren spoort met de opzet van het door het bestuur in 2018 vastgestelde brandweerzorgplan.
De Omgevingswet zal impact hebben op de wijze van samenwerking tussen de betrokken overheden. Risicogericht adviseren en samenwerken met partners wordt een eerste vereiste voor de betreffende adviseurs. Grote ambitie in de Omgevingswet is het centraal beschikbaar stellen van data van overheid, bouwers, gebruikers en adviseurs in digitale informatiehuizen. Deze datastructuur wordt stapsgewijs geïmplementeerd. Wat dit precies betekent voor de digitale infrastructuur van de VRGZ en wijze van samenwerking is nu nog niet bekend.

Pensioenpremies
De pensioenpremies voor 2020 zijn nog niet bekend. Echter, gezien de negatieve ontwikkeling van de dekkingsgraad van het ABP en het vooruitzicht dat de rekenrentes laag blijven, is de verwachting dat de pensioenpremies (fors) stijgen in 2020. De daadwerkelijke premies worden eind 2019 bekend. Het afgelopen jaar is de premie met circa 2% gestegen. Dit heeft geresulteerd in een niet begrote loonstijging van circa € 300.000,-. We verwachten een soortgelijke stijging. Mocht deze stijging werkelijkheid worden dan heeft deze pas in 2022 effect op de gemeentelijke bijdrage. Het voornemen is om deze stijging in 2021 te financieren uit het weerstandsvermogen.

Financieel

Loon- en prijscompensatie
De door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie heeft voor de begroting 2021 een indexering van de gemeentelijke bijdrage van 4,28% tot gevolg. Deze bestaat uit een nacalculatie over 2019 van 1,67 % en voorcalculatie over 2021 van 2,61 % Deze compensatie is het gevolg van feitelijk gestegen lonen, ziektekostenvergoeding en pensioenpremie in 2019 en een trendmatige verhoging voor loon- en materiële kosten in 2021, gebaseerd op cijfers van het Centraal Economisch Plan van maart 2019.

In bijlage I is de methodiek opgenomen. Deze is ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Brief wethouders financiën Rijk van Nijmegen
In een brief, afkomstig van de wethouders financiën van de gemeenten gelegen in het Rijk van Nijmegen, wordt voorgesteld na indexering van de budgetten een generieke korting structureel toe te passen op de gemeenschappelijke regelingen van 1 % in 2021, 2 % in 2022 en 3 % vanaf 2023.

Zoals we al eerder bij begrotingsbesprekingen hebben aangegeven heeft de regio de afgelopen jaren al fors bezuinigd. De afgelopen jaren is oplopend tot een bedrag van ongeveer € 4 mln. bezuinigd.
Daarnaast is de VRGZ terughoudend geweest met het vragen van extra bijdragen aan gemeenten. Gezien de financiële positie van gemeenten werd dit niet als passend ervaren. Deze attitude heeft er wel toe bijgedragen dat de begroting van de VRGZ extra is "aangeslagen" voor structurele financiële bijdragen ten behoeve van diverse onderwerpen.

Als gevolg van het een en ander is het "vet van de botten" en vaart de VRGZ momenteel scherp aan de wind. Indien onverhoopt de regio toch wordt aangeslagen voor de hierboven genoemde bezuinigingen zal dit noodzakelijkerwijs leiden tot aantasting van de primaire dienstverlening.

Hoe verder
Met inachtneming van bovenomschreven informatie wordt de begroting VRGZ 2021 in het voorjaar 2020 opgesteld en vóór 1 april 2020 aan u toegestuurd.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

de secretaris,

drs. J.A.P. van Kastel

1.006.02

Bijlage 1 Kaderbrief, methodiek indexering

De hierna aangegeven methodiek is ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Nacalculatie 2019:

Datum	Salariscomponent	% effect loonsom	Cumulatief
01-01-19	pensioenpremie + 2,00%	1,11%	1,11%
01-01-19	ziektekostenvergoeding	0,20%	1,31%
01-10-19	loonstijging	3,25%	4,59%

In de begroting 2019 is een loonindexatie van 2,20% opgenomen. De nacalculatie bedraagt derhalve 2,39%.

Voorcalculatie 2021:
De voorcalculatie is als volgt opgebouwd (op basis van de publicatie CEP maart 2019):

- Loon 3,00% wegingsfactor 0,70 = 2,10%
- Materieel 1,70% wegingsfactor 0,30 = 0,51%

Subtotaal voorcalculatie 2021 2,61%

De indexen zijn met een weging van 70% loon / 30% materieel berekend tot één index voor de gemeentelijke bijdragen:

- Nacalculatie 2019 2,39% x 0,70 = 1,67%
- Voorcalculatie 2021 2,61%

Totaal begroting 2021 4,28%